

Quicksan ten behoeve van renovatie Malvalaan te Waalre

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

11 mei 2023

Kenmerk R001-1291476JWJ-V01-efm-NL

Verantwoording

Titel	Quicksan ten behoeven van renovatie Malvalaan te Waalre
Opdrachtgever	Wooninc. Ruimte voor woonplezier
Projectleider	Karin Boelens
Auteur	Jelmer de Jong
Tweede lezer	Maikel Aragon van den Broeke
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Jelmer de Jong
Kenmerk	R001-1291476JWJ-V01-efm-NL
Aantal pagina's	19
Datum	11 mei 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Wettelijk kader	4
1.3	Te beschouwen natuurwet- en regelgeving	4
1.4	TAUW en biodiversiteit	6
1.5	Kwaliteit	6
2	Huidige situatie plangebied, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Beoogde ontwikkeling	8
2.3	Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing	8
3	Soortenbescherming	9
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	9
3.2	Vrijstellingen	9
3.3	Zorgplicht	10
3.4	Werkwijze	10
3.5	Literatuuronderzoek	11
3.6	Toetsing beschermde soorten	11
3.6.1	Grondgebonden zoogdieren	11
3.6.2	Vleermuizen	11
3.6.3	Vogels	14
4	Conclusies en aanbevelingen	16
4.1	Aanleiding en doel	16
4.2	Relevante natuurwet- en regelgeving	16
4.3	Conclusies toetsing	16
4.3.1	Natura 2000-gebieden	16
4.3.2	Soortenbescherming	16
4.3.3	Provinciaal beschermde gebieden	17
4.4	Consequenties planvorming en uitvoering	17
4.5	Aanbevelingen en kansen biodiversiteit	18
5	Literatuur	19

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving en de wijze van kwaliteitsborging.

1.1 Doel

In opdracht van Wooninc. heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan drie wooncomplexen aan de Malvalaan te Waalre. In 2018 is reeds een quickscan uitgevoerd door Staro (Staro, 2018) en vervolgens ook een soortgericht onderzoek naar vleermuizen (Staro, 2019). Gezien een quickscan 3 jaar rechtsgeldig is, is deze verouderd en dient er opnieuw getoetst te worden. Voorliggende rapportage betreft een nieuwe quickscan van het beoogde voornemen. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen worden afgegeven en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

In deze rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke natuurwet- en regelgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de geldende natuurwet- en regelgeving?
- Zijn maatregelen en/of een vergunning/ontheffing/melding nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming (hierna: 'Wnb') is het wettelijke stelsel voor bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten (flora en fauna) en houtopstanden. Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Brabant is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning of ontheffing. Provinciale Staten (PS) van de provincie Noord-Brabant kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde soorten.

Naast de Wnb geldt vanuit provinciale ruimtelijke beleidsregels ook regelgeving met betrekking tot beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (hierna: 'NNN').

1.3 Te beschouwen natuurwet- en regelgeving

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn 158 gebieden aangewezen als Natura 2000-gebied, beschermd vanuit de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn; van nog eens drie gebieden is de aanwijzing nog in procedure. De afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Grootte Heide & de Plateaux' is circa 2 kilometer (zie figuur 1.1).

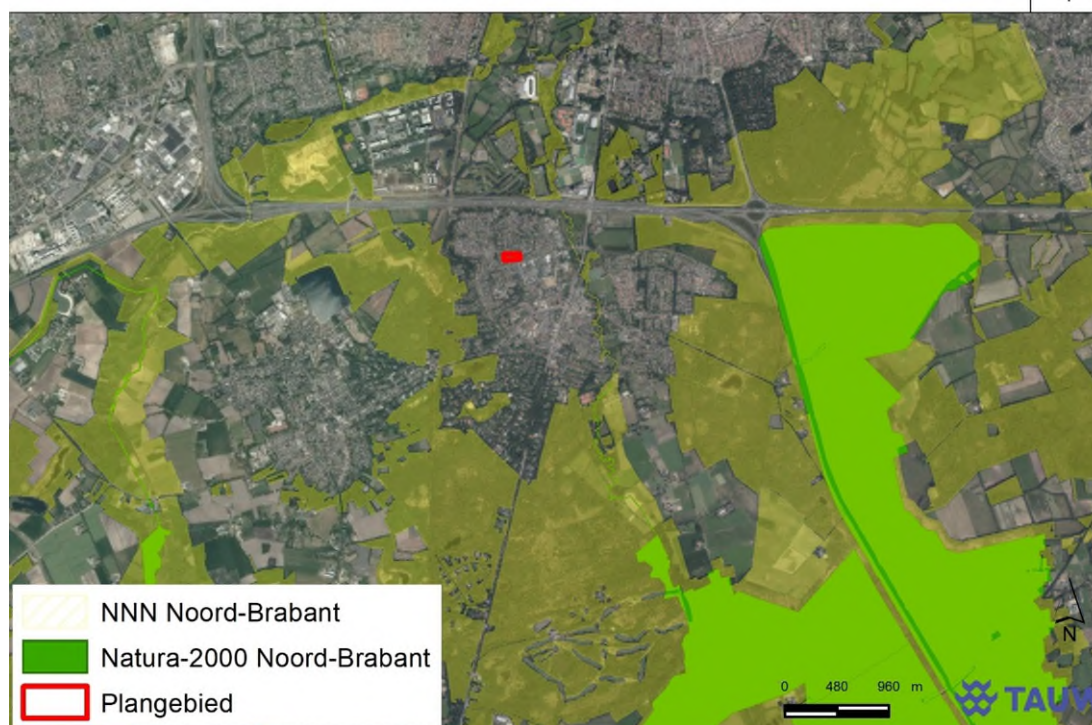
Verstoringsfactoren zoals geluid, licht en optische verstoring van de aanlegfase en gebruiksfase zorgen vanwege de afstand en kleinschalige aard van de werkzaamheden met zekerheid niet tot negatieve effecten in Natura 2000-gebieden.

Negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de aanleg- en gebruiksfase op voor stikstof gevoelige habitattypen (op circa 2 kilometer afstand) kunnen in deze quickscan niet met zekerheid worden uitgesloten. Juridische zekerheid kan verkregen worden door uitvoering van een AERIUS berekening.

Provinciaal beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Veel natuurgebieden in Nederland zijn beschermd als het NNN. Het NNN omvat bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden met als doel deze beter met elkaar en het omliggende gebied te verbinden. Provincies zijn verantwoordelijk voor het aanwijzen van de gebieden. Het plangebied maakt geen deel uit van het NNN (zie figuur 1.1).

Figuur 1.1 Beschermd gebieden rondom het plangebied

Een toetsing van de effecten op het NNN van ontwikkelingen die daarbuiten plaatsvinden (externe werking) is in provincie Noord-Brabant van toepassing (provincie Noord-Brabant, 2017). Gezien de lokale aard van de werkzaamheden en de afstand van het plangebied tot NNN gebieden heeft de ontwikkeling geen negatieve effecten op NNN tot gevolg.

In de provincie Noord-Brabant zijn naast het NNN ook gebieden aangeduid en beschermd als Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe mantel. Het plangebied maakt geen deel uit van Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe mantel. Een toetsing van effecten op deze gebieden is daarom niet aan de orde.

Houtopstanden

Bomenrijen langer dan 20 bomen en houtopstanden groter dan 10 are zijn beschermd, met enkele uitzonderingen. Dit heeft als doel het totale bosoppervlak in Nederland te behouden. Toetsing van eventuele effecten op beschermde houtopstanden is niet aan de orde, omdat er geen bomen worden gekapt bij het beoogde voornemen.

Beschermde soorten

Onder de Wnb zijn diverse planten- en diersoorten specifiek beschermd en voor alle soorten geldt dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Vanwege het mogelijk voorkomen van (beschermde) flora en fauna in en nabij het plangebied is een toetsing van eventuele effecten op beschermde soorten noodzakelijk.

1.4 TAUW en biodiversiteit

Naast de natuurwet- en regelgeving zijn er in alle projecten kansen waarmee dit project kan bijdragen aan herstel van biodiversiteit. In het hoofdstuk "Conclusies en aanbevelingen" zijn enkele van deze kansen voor dit project beschreven.

1.5 Kwaliteit

TAUW garandeert dat alle relevante beschermde gebieden en houtopstanden bij het ecologisch onderzoek zijn betrokken. Voor soortenbescherming is geen volledige zekerheid te geven over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Dat komt doordat beschermde soorten soms in heel kleine aantallen voorkomen en in sommige jaren zelfs afwezig kunnen zijn. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede daarom is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

2 Huidige situatie plangebied, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie van het plangebied, de voorgenomen ontwikkeling, de daarbij uit te voeren werkzaamheden en de uitgangspunten bij de toetsing.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om drie appartement complexen aan de Malvalaan te Waalre, in de provincie Noord-Brabant. Figuur 2.2 geeft een sfeerimpressie van het gebied. Het plangebied bestaat uit drie appartement complexen die opgetrokken zijn uit baksteen. Er bevinden zich meerdere open stootvoegen in de panden. Het meest oostelijke pand heeft een tiental vleermuiskasten aan de gevels hangen. Aan de oost- en west zijdes van de panden bevinden zich balkons. Het dak betreft een plat dak van bitumen. Tussen de complexen bevinden zich grasvelden en ten zuiden en noorden staan bomenrijen.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (globaal begrensd)

Figuur 2.2 Impressie van het plangebied

2.2 Beoogde ontwikkeling

De ontwikkeling betreft het renoveren van de panden. Gezien de werkzaamheden niet precies bekend zijn wordt worst case scenario getoetst. In paragraaf 2.3 wordt beschreven welke uitgangspunten hieraan gekoppeld zijn.

2.3 Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de toetsing in dit rapport:

- Kap van bomen en verwijderen/aantasten van struiken is geen onderdeel van de werkzaamheden
- Het vergraven of dempen van oppervlaktewater is geen onderdeel van de werkzaamheden
- Aanpassing gehele buitenschil (dak en gevels)
- Isolatie/aanpassing spouwmuren
- Aanpassing glas en balkons
- Binnen werkzaamheden

3 Soortenbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft of het voorgenomen plan of project negatieve effecten heeft op beschermde flora en fauna en of vervolgstappen nodig zijn.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar soms ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent 3 beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn Europees beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn Europees beschermd via de Habitatrichtlijn en/of de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn of de verdragen van Bern en Bonn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Tabel 3.1 geeft een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in de bescherming van verblijfplaatsen en de bescherming tegen versturende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Brabant kan een ontheffing verlenen van de verboden zoals benoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Dit kan alleen wanneer er sprake is van een geldend wettelijk belang, er geen reële alternatieven zijn en er geen effect is op de staat van instandhouding beschermde soorten.

3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren landelijk beschermd onder de categorie 'Nationale soorten', zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Brabant heeft bij verordening deze soorten 'vrijgesteld' van de ontheffingsplicht (provincie Noord-Brabant, 2017). Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb. VR = Vogelrichtlijn, HR = Habitatrichtlijn. Cijfers verwijzen naar de wetsartikelen

Beschermingsregime	Vogels - VR	Dieren - HR/ Bonn/Bern	Planten - HR/ Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Verbodsbepaling					
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)				
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen rust- of voortplantingsplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b	
Eieren:					
Vernielen (VR: en beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (Wnb, artikel 1.11) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. De initiatiefnemer neemt de noodzakelijke maatregelen om negatieve gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is overal van toepassing, binnen en buiten beschermde gebieden.

3.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 2 mei 2023
- [De Ecoviewer van TAUW](#)
- Een oriënterend veldbezoek op woensdag 3 mei 2023 (door TAUW) en op 6 augustus 2018 (door Staro)

De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de

aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals hollen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

3.5 Literatuuronderzoek

Tabel 3.2 geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en aanwezige biotopen mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

De beoogde werkzaamheden hebben enkel betrekking op de gebouwen. Gezien afwezigheid van water en omvangrijke groenstructuren, zijn aanwezigheid en negatieve effecten op flora, bever, eekhoorn, wolf, buizerd, grote gele kwikstaart, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen op voorhand uitgesloten. Deze soort(groep)en worden verder niet behandeld in de rapportage.

Tabel 3.2 Beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en habitat mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter, boommarter
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis
Vogels - jaar rond beschermde nesten	Sperwer, huismus, gierzwaluw, slechtvalk, kerkuil, ooievaar
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Meerdere algemene soorten zoals merel en houtduif

3.6 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de mogelijke effecten van de beoogde ontwikkeling op de in tabel 3.2 genoemde soorten beschreven.

3.6.1 Grondgebonden zoogdieren

Steenmarter en boommarter zijn beiden soorten die voorkomen in bebost gebied en stedelijk gebied. Boommarter heeft verblijfplaatsen vooral in boomholtes maar kan ook gebruik maken van rommelhoekjes op boerenerven zoals houtstapels. Steenmarter maakt veelal gebruik van bebouwing als verblijfplaats.

De gebouwen zijn niet toegankelijk bevonden voor steenmarter en boommarter. Hierdoor zijn verblijfplaatsen uitgesloten. Gezien er niet in de omliggende groenstructuren wordt gewerkt, zijn negatieve effecten op foerageergebied van deze twee soorten eveneens uitgesloten. Nader onderzoek is niet nodig.

3.6.2 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type

leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

3.6.2.1 Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, allerlei andere bouwwerken zoals kerken, kantoorpanden en bunkers, in grotten, in boomholtes of achter schors en in kieren van bomen. Globaal kan daarbij onderscheid gemaakt worden tussen in gebouwen verblijvende vleermuissoorten en in bomen verblijvende vleermuissoorten. Omdat vleermuizen een duidelijke jaarcyclus kennen, maken we onderscheid tussen verschillende typen verblijfplaatsen, namelijk zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen.

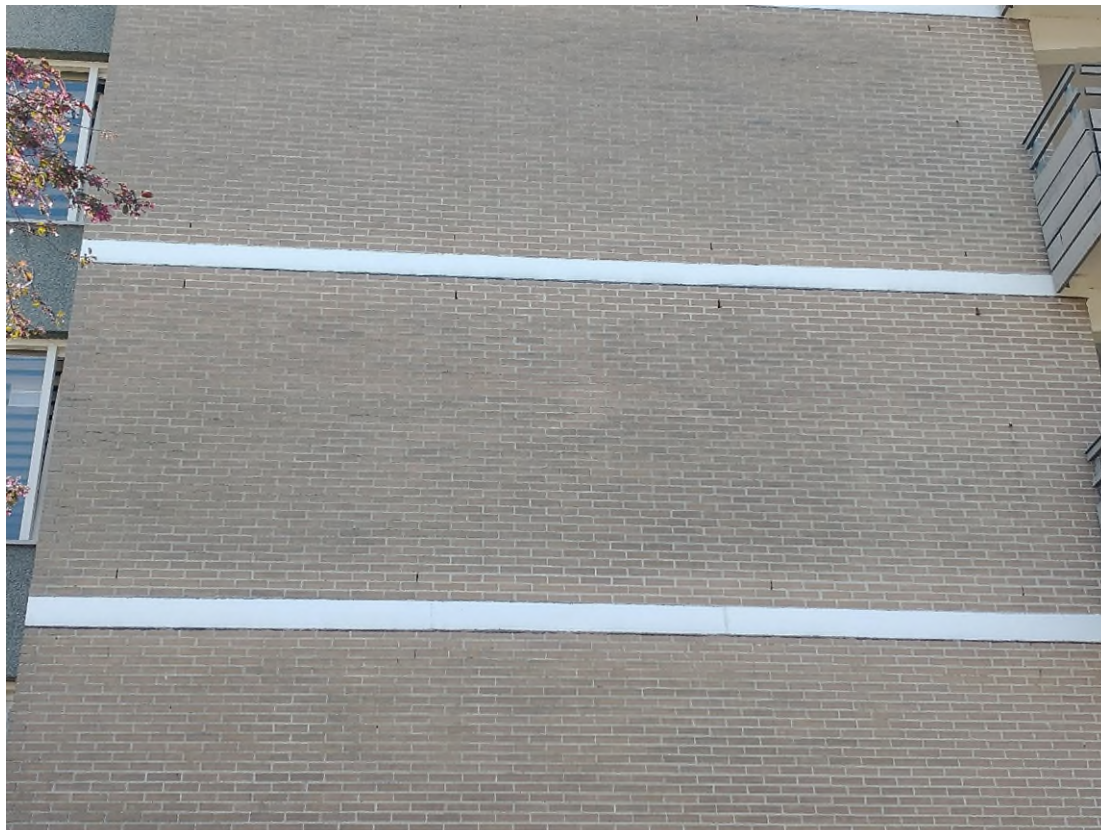
Gezien er geen bomen worden gekapt of aangetast zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen in boomholtes op voorhand uitgesloten.

Gebouw bewonende soorten

Gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en grijze grootoorvleermuis maken allen gebruik van bebouwing als verblijfplaats. Ze kunnen zich bevinden in spouwmuren, onder boeiboorden of andere gaten en kieren in panden. De panden in het plangebied bevatten open stootvoegen die mogelijk leiden naar een (gedeeltelijk) open spouwmuur (zie figuur 3.1). In eerder onderzoek uitgevoerd door Staro (Staro, 2019) zijn zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis reeds aangetoond. Voorkomen van zomer-, paar-, kraam- en winterverblijfplaatsen kan niet worden uitgesloten. Gezien het grote spouwmuroppervlak kan voorkomen van massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis ook niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om aan- of afwezigheid te bepalen.

Meervleermuis en laatvlieger zijn relatief grote vleermuizen die eveneens in bebouwing hun verblijfplaatsen vinden. Er bevinden zich voor beide soorten ruimtes in het pand voor alle typen verblijfplaatsen. Meervleermuis is echter afhankelijk van grote wateren voor migratie. De dichtstbijzijnde en geschikt bevonden migratieroute ligt op meer dan 10km afstand. Hierdoor is voorkomen van meervleermuis in de gebouwen uitgesloten. Nader onderzoek naar meervleermuis is niet nodig, nader onderzoek naar laatvlieger wel.

In tabel 3.3 zijn de te onderzoeken soortfunctie combinaties weergegeven.

Figuur 3.1 Open stootvoegen die mogelijk leiden naar een spouwmuur die kan dienen als verblijfplaats

3.6.2.2 Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn onder andere groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen, andere opgaande begroeiing en watergangen. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich een bomenrij met daaronder struweel en gras. Dit kan goed dienen als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Gezien hier niet in gewerkt wordt is fysieke verstoring uitgesloten. Indien ook voldoende rekening gehouden wordt met het voorkomen van lichtverstoring gedurende de actieve periode van vleermuizen (april t/m oktober van zonsondergang tot zonsopgang), zijn negatieve effecten uitgesloten. Er is dan geen nader onderzoek nodig naar foerageergebieden en vliegroutes.

Tabel 3.3 Mogelijk aanwezige soortfunctie combinaties in het plangebied

Type functie	Vleermuissoorten
Zomerverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis
Paarverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis
Kraamverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis

Type functie	Vleermuissoorten
Winterverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis
Massawinterverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis
Essentieel foerageergebied	Alle genoemde soorten
Essentiële vliegroute	Alle genoemde soorten

3.6.3 Vogels

3.6.3.1 Vogels - jaarrond beschermd nesten

De nesten van bepaalde vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest.

Sperwer broedt veelal in bebost gebied maar kan ook tot in stedelijk gebied en dan met name stadsparken voorkomen. De soort maakt gebruik van nesten in bomen. Deze zijn niet geconstateerd in of nabij het plangebied. Voorkomen en negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is geen nader onderzoek nodig.

Huismus en gierzwaluw maken veelal gebruik van nestplaatsen in bebouwing en dan met name onder dakpannen van woonhuizen. De openingen/ruimtes in het pand zijn te klein om te functioneren als verblijfplaats voor beide soorten. Voorkomen en negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is geen nader onderzoek nodig.

Slechtvalk broedt op hoge bebouwing in stedelijk gebied. Het foerageergebied betreft vooral weilanden in landelijk gebied, maar ook stedelijk gebied behoort tot foerageergebied. Gezien de daken platte daken betreffen zonder geschikte structuren, bieden deze geen ruimte tot broeden voor slechtvalk. Voorkomen en negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is geen nader onderzoek nodig.

Kerkuil komt veelal voor in kleinschalig agrarisch landschap. De soort kan broeden in bebouwing en in nestkasten. Er zijn geen geschikte ruimtes in het pand voor kerkuil en daarnaast is het gebied te verstedelijkt om als leefgebied te dienen. Voorkomen en negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is geen nader onderzoek nodig.

Ooievaar broedt op zeer grote nesten op nestpalen, in hoogspanningsmasten en andere hoge structuren. De nesten zijn zeer groot en goed te zien. Tijdens het veldbezoek zijn ze niet geconstateerd. Voorkomen en negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is geen nader onderzoek nodig.

3.6.3.2 Vogels – jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om vogels die vaak elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze gebroed hebben, maar die wel flexibel zijn om een nieuw nest te maken of zich elders te vestigen. Het gaat dus om de bescherming van het functionele leefgebied en dit is alleen

aan de orde als de betreffende soort voor zijn voortplanting uitsluitend afhankelijk is van dat functionele leefgebied en er geen alternatieven of uitwijkmogelijkheden in de omgeving zijn.

Een omgevingsscan is nodig om per soort te bepalen of het nest en het functionele leefgebied bij dit voornemen jaarrond beschermd zijn. Daarbij spelen de landelijke staat van instandhouding (die voortkomt uit o.a. verspreiding, populatie en trend), het belang van de in en nabij het plangebied aanwezige populatie en alternatief leefgebied in de directe omgeving een belangrijke rol.

Boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, zeearend, zwarte kraai en zwarte roodstaart hebben allemaal een gunstige staat van instandhouding (SOVON, 2021). Maatregelen ten gunste van deze soorten worden daarom niet nodig geacht. Nesten van deze vogels zijn wel beschermd tijdens het broedseizoen.

Huiszwaluw en spreeuw hebben beiden een matig ongunstige staat van instandhouding (SOVON, 2020).

Huiszwaluw broedt in zelfgemaakte komvormige nesten tegen bebouwing aan. De soort is zeer honkvast en broedt jaarlijks op dezelfde locatie. Er zijn geen nesten geconstateerd dus voorkomen is uitgesloten.

Spreeuw kan broeden in bebouwing. De ruimtes in het pand zijn te klein om door spreeuw gebruikt te worden. Voorkomen is uitgesloten.

3.6.3.3 Vogels – in gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het veldbezoek zijn geschikte nestlocaties van broedvogels aangetroffen, zoals de platte daken en de groenstructuur ten zuiden van de complexen. De werkzaamheden leiden mogelijk tot het verstoren en/of doden van individuen en het vernietigen van eieren, rustplaatsen en nesten (overtreding Wnb, artikel 3.1, lid 1, 2 en 4).

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar gaan broeden. Het is daarom belangrijk om hier voorafgaand aan de werkzaamheden rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus. Er dient buiten deze periode gewerkt te worden om overtreding te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Mogelijk kan een deel van de werkzaamheden wel uitgevoerd worden door het aanhouden van een door een ecooloog vastgestelde verstoringsvrije zone.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Wooninc. heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan drie wooncomplexen aan de Malvalaan te Waalre. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

4.2 Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van het voornemen is de volgende natuurwet- en regelgeving van toepassing:

- Wet natuurbescherming – onderdelen:
 - Gebiedsbescherming - Natura 2000
 - Soortenbescherming
- Provinciaal beschermde gebieden:
 - Natuurnetwerk Nederland
 - Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe mantel

4.3 Conclusies toetsing

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Er is geen sprake van significante gevolgen door geluid, trilling en optische verstoring op Natura 2000-gebieden.

Negatieve effecten als gevolg van stikstof uitstoot kunnen niet met zekerheid uitgesloten worden. Een AERIUS berekening kan juridische zekerheid verlenen.

4.3.2 Soortenbescherming

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op door de Wnb beschermde soorten, namelijk algemene broedvogels en vleermuizen. Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Dit kan door te werken buiten het broedseizoen (maart t/m augustus) of een broedvogelcontrole uit te voeren voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Nader onderzoek naar deze soorten is daarom niet nodig.

Voor vleermuizen is het noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren conform de vastgestelde soortspecifieke protocollen en methodes. Afhankelijk van de uitkomsten van het nader onderzoek kan het nemen van maatregelen en/of het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. In tabel 4.1 is een samenvatting opgenomen van de mogelijke effecten op beschermde soorten.

4.3.3 Provinciaal beschermde gebieden

4.3.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Er is geen sprake van (significante) effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlak en samenhang van het NNN. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

4.3.3.2 Noord-Brabant

Het plangebied maakt geen deel uit van Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe mantel. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

4.4 Consequenties planvorming en uitvoering

Pas na afronding van de soortgerichte onderzoeken kunnen de benodigde maatregelen en/of de noodzaak voor het aanvragen van een ontheffing worden bepaald. De afhandeling van een ontvankelijke aanvraag van een ontheffing door het bevoegde gezag duurt circa 6 maanden. De maatregelen kunnen aanpassingen van de uitvoeringsplanning en -wijze omvatten, evenals het inpassen van natuurfuncties in het voornemen. Bij werkzaamheden in de periode maart tot en met augustus is de kans op vertraging het grootst vanwege de kans op verstoring van broedende vogels.

Tabel 4.1 Samenvatting van de (mogelijke) effecten op beschermde soorten

Soortgroep	Overtreding Wnb	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Flora	Nee	Nee	N.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	N.v.t.
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Soortgericht onderzoek uitvoeren: 3 veldbezoeken tussen 15 mei en 15 juli met tussenpozen van 20 dagen en 2 veldbezoeken tussen 15 augustus en 10 september met tussenpozen van 20 dagen.
Vogels – jaarrond beschermde nesten	Nee	Nee	N.v.t.
Vogels – functioneel leefgebied nest beschermd	Nee	Nee	N.v.t.
Vogels – broedvogels	Mogelijk	Nee	Buiten de broedperiode werken (maart t/m augustus), indien dit niet mogelijk is dient een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden voorafgaand aan de start van de werkzaamheden

Soortgroep	Overtreding Wnb	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Amfibieën	Nee	Nee	N.v.t.
Reptielen	Nee	Nee	N.v.t.
Vissen	Nee	Nee	N.v.t.
Vlinders	Nee	Nee	N.v.t.
Libellen	Nee	Nee	N.v.t.
Overige ongewervelden	Nee	Nee	N.v.t.
Zorgplicht	Nee	Nee	N.v.t.

4.5 Aanbevelingen en kansen biodiversiteit

TAUW gelooft dat we samen de achteruitgang van biodiversiteit in Nederland kunnen stoppen. TAUW is aangesloten bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel waarin overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan biodiversiteit als kerndoel voor de openbare ruimte. Vanuit deze ambitie kijken we met onze opdrachtgevers naar concrete en realistische mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel in onze projecten.

Kansen in dit project

De ecologen van TAUW kijken verder dan de aanwezigheid van strikt beschermde soorten. Vanuit het motto 'meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft' signaleren we kansen voor dit project om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. Hieronder geven we op beknopte wijze enkele kansen aan. Wij bespreken deze voorstellen graag met u en werken desgewenst de praktische aspecten verder uit. Voor dit project liggen er mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel door:

- Het opstellen van een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan, bijvoorbeeld gericht op verhoging van de bloemrijkdom voor bijen. Hierbij sluiten we zo veel mogelijk aan op de (toekomstige) situatie in uw projectgebied, gemeentelijk natuurbeleid en regionale doelsoorten en potenties. Biodiversiteit vraagt om maatwerk en ieder project is anders. In een plan nemen we de best passende maatregelen op. Voorbeelden van potentiële maatregelen zijn:
 - Het integreren van verblijfplaatsen in bebouwing voor vleermuizen en vogels. Denk aan vleermuiskasten voor zomer-/paar- en kraamverblijfplaatsen. Daarnaast kunnen ingebouwde kasten voor huismus, gierzwaluw, zwarte roodstaart en spreeuw extra broedgelegenheid bieden aan gebouw bewonende vogels. Ook het plaatsen van (houten) betimmering op de gevels kan zorgen voor (extra) verblijfmogelijkheid voor vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.
 - Het realiseren van groene of bruine daken op alle drie de panden. Dit draagt bij aan voedselgelegenheid voor bestuivers als bijen en vlinders en helpt bij het tegengaan van hittestress. Uiteraard moet getoetst worden of het bestaande dak hiervoor geschikt en sterk genoeg is.
- Het opstellen van een integraal duurzaamheidsadvies. Herstel van biodiversiteit heeft raakvlakken met andere opgaven zoals energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en verstedelijkingsvraagstukken. TAUW is gewend projecten integraal te benaderen.

Ecologen werken vaak samen met andere experts. Ook voor uw project kunnen kansen voor biodiversiteit worden gekoppeld aan andere duurzaamheidsopgaven.

5 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Provincie Noord-Brabant, 2017. 2e wijzigingsverordening Verordening wet natuurbescherming. BRB, publicatienummer 3130.

Staro, 2018. Toets flora en fauna, projecten Wooninc, d.d. 22 augustus 2018.

Staro, 2019. Resultaten onderzoek vleermuizen Malvalaan te Waalre, d.d. 28 november 2019.

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2020.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.zoogdiervereniging.nl